

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2022/2353,**annettu 1 päivänä joulukuuta 2022,****Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla vahvistetaan Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien valmiuksia**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston päätöksen (YUTP) 2021/509 ⁽¹⁾ mukaisesti on perustettu Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä 'rauhanrahasto', jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti. Rauhanrahastosta voidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan nojalla rahoittaa erityisesti toimia, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.
- (2) Unionin ja sen jäsenvaltioiden johtajat kehittivät 6 päivänä lokakuuta 2021 annetussa Brdon julistuksessa Länsi-Balkanin johtajia kuullen kehittämään edelleen Länsi-Balkanin kumppaneiden valmiuksia Euroopan rauhanrahaston avulla.
- (3) Euroopan rauhanrahaston strategisia suuntaviivoja vuonna 2022 koskeissa poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean 17 päivänä maaliskuuta 2022 antamissa päätelmissä todetaan, että kyseisen kauden yhtenä keskeisenä prioriteettina on avustustoimenpide, jolla annetaan kahdenvälistä tukea Länsi-Balkanin alueen maalle.
- (4) Neuvosto hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2022 strategisen kompassin tavoitteenaan tehdä unionista vahvempi ja suorituskykyisempi turvallisuuden tuottaja, myös lisäämällä rauhanrahaston käyttöä kumppaneiden puolustusvoimavarojen tukemiseen muun muassa Bosnia ja Hertsegovinassa.
- (5) Unioni on useasti, muun muassa Eurooppa-neuvoston maaliskuu- ja kesäkuussa 2022 antamissa päätelmissä, toistanut sitoutuneensa Bosnia ja Hertsegovinan eurooppalaiseen tulevaisuuteen ja korostanut, että maan on oltava vakaa ja sen toiminnan on oltava täysipainoista, jotta se voi toteuttaa kaikki keskeiset uudistukset, myös perustuslaki- ja vaaliuudistukset, ja edetä päättäväisesti eurooppalaisella tiellä.
- (6) Vuonna 2005 perustetuilla Bosnia ja Hertsegovinan asevoimilla on ollut keskeinen vakauttava rooli yhtenä niistä valtion instituutioista, jotka ovat parhaiten onnistuneet säilyttämään maan turvallisen ja vakaana ympäristönä. Bosnia ja Hertsegovinan korkea edustaja toisti Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille osoittamassaan 61. raportissa, että puolustusalan uudistuksiin on kiinnitettävä edelleen erityistä huomiota, jotta maa voi ottaa johtoaseman rauhan ja turvallisuuden säilyttämisessä. Tämä edellyttää Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien vahvistamista erityisesti nykyisessä tilanteessa, jolle ovat ominaisia poliittiset jännitteet ja vastakkainasettelua aiheuttava retoriikka.
- (7) Tämän avustustoimenpiteen tarkoitus on parantaa Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien valmiuksia, vahvistaa osaltaan tasapainoisella tavalla Bosnia ja Hertsegovinan omavastuullisuutta asevoimien prosesseissa ja lisäämään sotilaallista yhteentoimivuutta unionin voimavarojen kanssa, jotta Bosnia ja Hertsegovinan asevoimat voisivat osallistua tuleviin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) operaatioihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mahdollista muuta Pohjois-Atlantin liiton (Nato) tai muiden kansainvälisten kumppaneiden rahoittamaa tukea.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14).

- (8) Toimitettavilla tarvikkeilla parannetaan Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien turvallisuutta ja toimintavalmiuteen saattamiseen liittyviä edellytyksiä sekä parannetaan joitakin operatiivisia valmiuksia, erityisesti kemiallisiin, biologisiin, säteileviin ja ydinaineisiin (CBRN) liittyvien valmiuksien sekä puolustus- ja varhaisvaroitustarvikkeiden osalta. Lisäämällä taktisen tuen osaston valmiuksia avustustoimenpiteellä mahdollistetaan myös siviiliväestön parempi suojeleminen ja Naton nimeämän pataljoonan nopea ja pitkäkestoinen lähettäminen joko osana unionin YTPP-operaatiota tai erilaisissa muissa kokoonpanoissa, kuten YK:n, Naton tai Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) puitteissa tai osana sotilasjoukkojen harjoituksia.
- (9) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaanotti 29 päivänä kesäkuuta 2022 Bosnia ja Hertsegovinan pyynnön siitä, että unioni avustaisi Bosnia ja Hertsegovinan asevoimia edelleen keskeisten tarvikkeiden hankinnassa asevoimien valmiuksien vahvistamiseksi.
- (10) Kun avustustoimenpide on saatu päätökseen, korkea edustaja tekee arvioinnin sen vaikutuksista sekä toimitettujen tarvikkeiden hallinnoinnista ja käytöstä. Kyseisen arvioinnin tuloksia hyödynnetään saatujen kokemusten arviointiprosessissa, jossa arvioidaan avustustoimenpiteen tehokkuutta ja sen johdonmukaisuutta unionin yleisen strategian ja toimintapolitiikkojen kanssa Bosnia ja Hertsegovinassa.
- (11) Avustustoimenpiteet on määrä toteuttaa ottaen huomioon päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistetut periaatteet ja vaatimukset ja erityisesti noudattaen neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP⁽²⁾ sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.
- (12) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

- Perustetaan Bosnia ja Hertsegovinaa, jäljempänä 'tuensaaja', hyödyttävä avustustoimenpide, jäljempänä 'avustustoimenpide', joka rahoitetaan Euroopan rauhanrahastosta, jäljempänä 'rahasto'.
- Avustustoimenpiteen tavoitteena on vahvistaa Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien valmiuksia vahvistamalla ja parantamalla niiden taktisen tuen osaston tarvikkeita. Antamalla avustustoimenpiteellä käyttöön asianmukaiset tarvikkeet autetaan osaltaan lisäämään Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien osallistumista YTPP-sotilasoperaatioihin sekä YK:n rauhanturvaoperaatioihin, ja samalla vahvistamaan euroatlanttista yhteistyötä ja parantamaan siviilien suojeleminen.
- Edellä 2 kohdassa mainitun tavoitteen saavuttamiseksi avustustoimenpiteellä rahoitetaan seuraavan tyyppisiä tarvikkeita, joita ei ole suunniteltu tappavan voiman aikaansaamiseen:
 - kenttävarusteet;
 - pioneeritoiminnan keskeiset välineet;
 - kemiallisiin, biologisiin, säteileviin ja ydinaineisiin (CBRN) liittyvä materiaali.
- Avustustoimenpiteen kesto on 36 kuukautta tulojen ja menojen hyväksyjänä toimivan avustustoimenpiteiden hallinnoijan ja tämän päätöksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisön välillä päätöksen (YUTP) 2021/509 32 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti tehdyn sopimuksen tekopäivästä.

(²) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

5. Avustustoimenpiteen toteuttamista koskeva sopimus on tehtävä aikaisintaan rahastokomitean hyväksyttyä rauhanrahaston täytäntöönpanosääntöjen muutoksen.

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 10 000 000 euroa.
2. Kaikkia menoja hallinnoidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

- 1 Korkea edustaja tekee tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa tällä päätöksellä vahvistettuja vaatimuksia ja ehtoja edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä, joilla tuensaaja velvoitetaan varmistamaan, että
 - a) avustustoimenpiteellä tuetut Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien yksiköt noudattavat asiaankuuluvaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;
 - b) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti niihin tarkoituksiin, joita varten se on annettu;
 - c) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta huolletaan riittävästi sen käyttökuntoisuuden ja operatiivisen käytettävyyden varmistamiseksi omaisuuden elinkaaren aikana;
 - d) avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta ei menetetä eikä siirretä ilman päätöksen (YUTP) 2021/509 nojalla perustetun rahastokomitean suostumusta muille kuin kyseisissä järjestelyissä yksilöidyille henkilöille tai yhteisöille sen elinkaaren lopussa.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta, jos tuensaajan todetaan rikkoneen 2 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanon varmistamisesta päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti ja noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdennettyä menetelmäkehystä.
2. Edellä 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanosta vastaa hankehallinnoinnin keskusvirasto (CPMA).

5 artikla

Seuranta, valvonta ja arviointi

1. Korkea edustaja valvoo, että tuensaaja noudattaa 3 artiklan mukaisesti vahvistettuja velvoitteita. Kyseisen seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklan mukaisesti vahvistettujen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskistä, ja se auttaa myös ehkäisemään tällaisia rikkomuksia, mukaan lukien avustustoimenpiteestä tuettujen Bosnia ja Hertsegovinan asevoimien yksiköiden kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset.

2. Tarvikkeiden ja varusteiden toimituksen jälkeinen valvonta järjestetään seuraavasti:
 - a) toimituksen todentaminen, jolloin loppukäyttäjä allekirjoittaa toimitustodistukset omistusoikeuden siirron yhteydessä;
 - b) raportointi toiminnasta, jolloin tuensaaja raportoi vuosittain avustustoimenpiteen puitteissa toimitetuilla välineillä, tarvikkeilla ja palveluilla toteutetuista toimista, kunnes poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) ei enää katso tällaista raportointia tarpeelliseksi;
 - c) tarkastukset paikalla, jolloin tuensaaja antaa korkealle edustajalle pyynnöstä mahdollisuuden suorittaa tarkastus paikalla.
3. Korkea edustaja arvioi avustustoimenpidettä jäsenllyyn ensimmäisen arvioinnin muodossa 12 kuukauden kuluttua tarvikkeiden toimittamisesta. Tähän voi kuulua paikalla tehtäviä tarkastuskäyntejä avustustoimenpiteen puitteissa toimitettujen välineiden, tarvikkeiden ja palvelujen tarkastamiseksi, tai missä tahansa muussa muodossa olevia itsenäisesti hankittuja tietoja. Lopullinen arviointi suoritetaan avustustoimenpiteen päätyttyä sen arvioimiseksi, onko avustustoimenpide edistänyt asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

6 artikla

Raportointi

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella PTK:lle puolivuositteiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustetulle rahastokomitealle tulojen ja menojen täytäntöönpanosta kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti, myös toimittamalla tiedot asiaankuuluvista toimittajista ja alihankkijoista.

7 artikla

Keskeyttäminen ja lopettaminen

1. PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.
2. PTK voi suositella, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 1 päivänä joulukuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. SÍKELA